

Resultatet förvånar forskarna

Färre läkare än väntat upplever problem vid sjukskrivningsärenden

30 procent av läkarna upplever problem med sjukskrivningsärenden en gång per vecka eller oftare, enligt en ny studie. Men det är en överraskande låg andel, menar forskarna bakom studien.

■ Kristina Alexanderson, professor i socialförsäkring på institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska institutet, visar i en studie som nyligen presenterades att andelen läkare som upplever problem med sjukskrivningsärenden är överraskande låg. Hela 16 procent uppger att det aldrig är några problem, medan 51 procent uppger problem med dessa ärenden någon gång per år eller per månad, och 30 procent någon gång per vecka eller oftare.

Till grund för resultaten ligger enkät-svar från 5 666 läkare i Stockholm och Östergötland. 71 procent svarade på enkäten, vilket gör studien till den största i sitt slag i världen.

– Det förvånade oss att så få upplever problem i förhållande till hur många sjukskrivningsärenden som hanteras. En tidigare litteraturgenomgång, som jag

gjorde för SBUs räkning år 2003 och som inkluderade även andra länder, pekade på att problemet skulle vara betydligt större. Men från den litteraturgenomgången har jag inga jämförande siffror, säger Kristina Alexanderson.

Hela 70 procent av de läkare som svarade på enkäten, uppgav att det var opöblematiskt att överväga för- och nackdelar med sjukskrivning. Även det är ett överraskande positivt resultat, menar Kristina Alexanderson, mot bakgrund av vad som tidigare framgått i olika studier och i medier.

– Däremot upplevde 70 procent konflikter med patienter kring sjukskrivning minst någon gång per år. 40 procent ansåg det svårt att hantera rollen som patientens företrädare kontra att vara medicinskt sakkunnig, och 10 procent menade att just detta var mycket problematiskt, säger Kristina Alexanderson.

Läkaren måste bli tydligare om sin roll

Kristina Alexanderson tror att många av dagens problem skulle försvinna, om det fanns en gemensam policy för mottagningarna kring hanteringen av dessa ar-

betsuppgifter. Det pekar bland annat tidigare studier på. Läkarna måste även bli tydligare mot patienten vad gäller att det inte är läkaren utan försäkringskassan som fattar beslut om rätt till sjukpenning. Dessutom skulle förmodligen antalet konflikter minska om patienterna var medvetna om att utformningen av läkarnas sjukskrivningsunderlag styrs av tydliga regler, menar Kristina Alexanderson.

Undersökningen visar även att det finns ett stort intresse bland läkare för vidareutbildning och för att uppnå gemensamma riktlinjer för sjukskrivningar. Inom exempelvis företagshälsovården och missbruksvården uppgav 30–40 procent av läkarna att man hade gemensamma riktlinjer för sjukskrivningsärenden. Inom andra specialiteter, såsom psykiatri och ortopedi, var motsvarande siffra endast 5 procent.

Studien har gjorts i samarbete med lanstingen och försäkringskassorna i Östergötland och Stockholm. Den kan läsas på www.personskadeprevention.nu

Peter Örn

Liten risk för fågelinfluensa inom EU

Risken för utbrott av fågelinfluensa inom EU är liten. Det anser EUs veterinäre experter. Inte heller finns anledning att känna ökad oro för muterade virus och risk för smitta mellan människor till följd av utbrotten av fågelinfluensa i Ryssland och Kazakstan.

■ Holland har beslutat att stänga in sina tamfåglar till följd av utbrott av fågelinfluensa bland tamfåglar i bland annat Ryssland och Kazakstan. Men det är en överdriven reaktion, anser EUs experter som träffades i Bryssel den 25 augusti. Risken för att smittan ska nå EUs medlemsländer genom smittade flyttfåglar, fåglar som under hösten passerar Europa, anses som mycket liten. Ännu finns inga rapporter om friska flyttfåglar som varit bärare av fågelinfluensavirus av typ H5N1, och sprider sig smittan till EU sker det förmodligen genom smittade tamfåglar som förflyttas.

De nya utbrotten har inte heller inneburit en ökad risk för att fågelinfluensavi-

ruset förändras och blir smittsamt mellan människor, och i värsta fall orsakar en pandemi. Det menar läkaren och fågelinfluensaexperten Anders Wallensten som deltog i mötet i Bryssel.

Sjuka fåglar flyger inte långt

– Att fågelbesättningarna i Ryssland och Kazakstan har smittats av flyttfåglar är inte bekräftat. De fåglar som blir smittade kan inte flytta speciellt långt eftersom de snabbt blir sjuka och dör. Och hotet mot människan har inte ökat, säger Anders Wallensten.

Anders Wallensten är allmänläkare på Smedby Vårdcentral utanför Kalmar. Våren 2006 ska han disputerar i ämnet fågelinfluensa, och han deltar då Smittskyddsinstitutet arrangerar en influensadag den 2 september för att redogöra för läget just nu.

I Uleåborg i västra Finland upptäcktes nyligen en självdöd mås, och det kan vara ett fall av fågelinfluensa. Men förmodligen handlar det i så fall om ett lågpatogent virus bland de cirka 150 olika

typer av fågelinfluensavirus som är kända.

– Utifrån den information jag tagit del av finns det idag inget som tyder på att det handlar om H5N1, säger Anders Wallensten.

På global nivå pågår dock förberedelserna inför en eventuell pandemi. WHO har nu tecknat ett avtal med läkemedelsföretaget Roche om en donation på tre miljoner doser (30 miljoner kapslar) av det antivirala medlet Tamiflu. Dessa är främst avsedda för fattigare länder, då rika länder redan idag är på väg att bygga upp sina egna lager av antivirala medel. Roche ska reservera det antivirala läkemedlet för WHOs räkning i upp till fem år.

Om viruset skulle förändras och bli smittsamt mellan människor hoppas WHO att antivirala medel ska fördröja smittspridningen och ge mer tid för vaccinframställning.

Peter Örn